

Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave	Pagina
Voorwoord van de voorzitter	4
Bestuursverslag	
1. 2017 in het kort	7
2. Wie we zijn	9
3. Organisatie	11
4. Fondsenwerving	20
5. Financiën	23
6. Projecten	28
7. Maatschappelijke aspecten van Wings of Support	33
8. Toekomst: next steps	35
9. Ondertekening bestuursverslag	38
Jaarrekening 2017	
10. Balans per 31 december 2017	39
11. Staat van baten en lasten over 2017	40
12. Toelichting algemeen	41
13. Toelichting op de balans per 31 december 2017	43
14. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017	46
15. Toelichting bestedingen	48
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	49
Bijlagen	
I Projectenlijst	54
II Verantwoordingsverklaring	62

Uitgelichte projecten

- [Duang Prateep Foundation \(Bangkok, Thailand\), pagina 6](#)
- [Tereo Mission School \(Kaapstad, Zuid-Afrika\), pagina 12](#)
- [REMER \(Rio de Janeiro, Brazilië\), pagina 15](#)
- [Changing Lives Ministries \(Johannesburg, Zuid-Afrika\), pagina 19](#)
- [Adesa \(Lima, Peru\), pagina 22](#)
- [Touched Romania \(Boekarest, Roemenië\), pagina 27](#)
- [Local Dreamers \(Quito, Ecuador\), pagina 31](#)
- [Compassion Foundation for Humanity \(Accra, Ghana\), pagina 34](#)
- [C.I.A.M. \(Sao Paulo, Brazilië\), pagina 37](#)
- [IMBA \(Harare, Zimbabwe\), pagina 52](#)

Voorwoord van de voorzitter

Met gepaste trots presenteer ik het jaarverslag van onze stichting Wings of Support (WoS) over 2017. Dit mag ik met veel plezier voor het derde jaar doen.

WoS is een fantastische stichting waarmee we wereldwijd duizenden kinderen helpen op weg naar een fijner bestaan. Het unieke van deze stichting is dat we deze hulp kunnen bieden dankzij de vrijwillige inzet van vele KLM medewerkers, veelal tijdens hun verblijf op hun wereldwijde bestemmingen. Hierdoor zijn onze kosten vrijwel nihil en gaat 97% van alle ontvangen donaties rechtstreeks naar onze projecten. Een aantal projecten wordt in dit jaarverslag kort uitgelicht, waarbij het accent ligt op onze bijdrage in 2017.

Het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van consolidatie en transparantie. De inzet van onze sponsorcommissie heeft zijn vruchten afgeworpen en onze projectcoördinatoren konden zonder rem aan de slag. We zijn bijzonder trots op het prachtige resultaat van 86 uitgevoerde projecten in 2017. Met veel organisaties werken we al jarenlang samen zodat er een duurzame relatie is ontstaan. Dit schept een diepere band en een groter vertrouwen. De persoonlijke betrokkenheid van de projectcoördinatoren is een grote kracht van WoS. Tegelijkertijd moeten we ons realiseren dat we ook objectief en zelfkritisch moeten blijven. Een persoonlijke band mag het zicht niet vertroebelen.

De projectlijst van 2017 doornemend, valt op dat we nog steeds zeer actief in Afrika zijn maar dat WoS ook meelift met de uitbreiding van KLM vluchten richting Latijns-Amerika. Duidelijk is dat de projectcoördinatoren hun weg op dit continent hebben gevonden!

We hechten groot belang aan het evenwicht tussen de persoonlijke veiligheid van onze medewerkers en het uitvoeren van ons vrijwilligerswerk – zeker ook omdat we verantwoording hebben af te leggen aan onze reguliere werkgever. Een grote domper in dit verband was het niet doorgaan van het jaarlijkse Bushcamp in Kenia afgelopen jaar. Dit viertal kampen zou eind september/begin oktober, voor de 16e keer, traditioneel plaatsvinden aan de oevers van Lake Naivasha. Gezien de onzekere politieke situatie rond de presidentiële herverkiezingen en de hierdoor verwachte onrust in Kenia, is in overleg met het Bushcampteam besloten de geplande kampen te annuleren. WoS kon simpelweg de veiligheid van 150 kinderen en ruim 90 vrijwilligers

niet garanderen. Uiteindelijk is onze vrees voor grote onrust gelukkig niet bewaarheid; de situatie in Kenia is redelijk gede-escaleerd.

De wens om het proces van het opstarten tot het afronden van onze projecten te verbeteren, heeft veel tijd in beslag genomen. Duidelijk is dat er aanpassingen mogelijk zijn en daar zal de komende tijd aan gewerkt worden. Dit vereist voor iedereen in onze organisatie wellicht een andere manier van denken, maar ik weet zeker dat we daardoor nog beter in staat zijn om een duurzame, transparante organisatie te blijven. Dit is van belang voor het voortbestaan van WoS, voor de kinderen zelf én voor de maatschappij daaromheen.

2018 staat in het teken van het 20-jarig bestaan van WoS. Een mooi moment om stil te staan bij wat we allemaal bereikt hebben. Ik bedank uit de grond van mijn hart iedereen die Wings of Support in al die jaren – op welke manier dan ook – ondersteunt en ondersteund heeft.

Tot slot: het Jaarverslag 2017 is opgesteld conform 'Richtlijn 650' voor fondsenwervende instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De verantwoordingsverklaring van het bestuur is onderdeel van de nieuwe richtlijnen van het Centraal Bureau Fondsenwerving. In dit Jaarverslag is de verantwoordingsverklaring integraal opgenomen als bijlage II.

Veel leesplezier gewenst!

*Namens het bestuur en de Raad van Toezicht
van de Stichting Wings of Support,*

Martine Röell
Voorzitter

Uitgelicht project (1)

”

In Bangkok ondersteunt Wings of Support al zo'n 15 jaar de Duang Prateep Foundation. Deze stichting werkt sinds de oprichting in 1978 aan het verbeteren van de leefsituatie van mensen in sloppenwijken. Kinderen hebben daarbij de bijzondere aandacht.

“Ik heb de stichting leren kennen als zeer integer en bewust,” aldus Ron van Wagtendonk, senior purser bij de KLM. “De samenwerking met Duang Prateep Foundation is begonnen met financiële ondersteuning om kleine speeltuintjes in de diverse sloppenwijk-communities te realiseren. Al snel is het uitgegroeid tot diverse onderwijsprojecten voor kinderen en jongvolwassenen, waaronder vakopleidingen en leesbevordering op scholen in de sloppenwijken. De laatste 9 jaar hebben we een aantal grote projecten ter bevordering van het leesonderwijs op primaire scholen ondersteund, met als doel dit onderwijs op een andere leest te schoeien. Er wordt daarbij gebruikgemaakt van een poppenspeltheater met een aantal vaste karakters die bij de kinderen bekend zijn. Deze karakters komen terug in de leesboekjes en dat stimuleert de kinderen om die boekjes te gaan lezen. Het poppenspel wordt voornamelijk gebruikt voor het belichten van diverse maatschappelijke problemen. Het is fantastisch om te zien hoe het ontwikkelde systeem zich inmiddels als een inktvlek aan het verspreiden is over Thailand.”

“Afgelopen jaar hebben we een voorlichtingsproject ondersteund over de risico's van Dengue en Zika. Er is daarom een speciale voorlichtingsfilm gemaakt. Door de film te laten zien op scholen en in lokale gemeenschapsgebouwen is er een groot bereik – daar waar de risico's het grootst zijn.”

“Voorlichtingsproject over de risico's van Dengue en Zika.”

1. 2017 in het kort

In 2017 heeft Wings of Support 86 projecten uitgevoerd, verdeeld over 16 landen. Daarmee hebben zo'n 100 medewerkers van Wings of Support op vrijwillige basis 24.866 kinderen geholpen.

De stichting heeft afgelopen jaar € 732.283 ontvangen van haar donateurs en sponsors. € 358.691 hiervan kwam van 3.265 periodieke donateurs (gemiddelde jaarlijkse bijdrage per donateur: € 109,86), € 363.367 uit giften en sponsoring en € 10.225 uit overige baten. Van elke ontvangen euro gaat meer dan 97 cent naar het goede doel¹. De goede doelen, variërend van after-schoolprogramma's tot aanschaf van vervoermiddelen en bouw van schoollokalen, treft u aan in Bijlage I.

716.647
euro besteed aan...

86
projecten in...

16
verschillende landen!

Net zoals in 2016 volgt het bestuur in 2017 de inhoud van het Meerjarenbeleidsplan (2017-2020) en het Operationeel Plan 2017. Het verslagjaar staat daarmee in het teken van het verder professionaliseren van de organisatiestructuur met het oog op stabiliteit, continuïteit en kwaliteit.

In juli 2017 is de samenwerking met KLM CSR officieel bekrachtigd. De gesprekken met KLM in 2015 hebben ertoe geleid dat de gezamenlijke wens is uitgesproken tot het opzetten van een partnership, als opvolger van Unicef. Het ultieme doel is employee engagement: Wings of Support is hét goede doel van alle KLM'ers. Ondersteuning op gebied van logistiek en kennis en het verhogen van naamsbekendheid van Wings of Support staan voorop. Concreet wordt er een gezamenlijk communicatie- en actieplan opgezet. Het partnership is een belangrijke mijlpaal voor de stichting met het oog op erkenning, professionaliteit, continuïteit en bewuste groei. Het jaar heeft prachtige edities van ons digitale relatiemagazine WOSwijs voortgebracht. Met Instant Magazine en meer beeldmateriaal, filmpjes en makkelijk te delen artikelen is de digitale bereikbaarheid en aantrekkelijkheid van het magazine verder vergroot door de redactie. Ons social media beleid is hierin geïntegreerd, waarbij gebruikt is gemaakt van onze digitale beeldbank. Het uitvoeren van de communicatiestrategie, zoals opgesteld in 2015, heeft bijgedragen aan de beoogde professionalisering en digitale bereikbaarheid van de stichting. Dit

---

¹ De netto eigen kosten als percentage van de geworven baten bedraagt 2,7%. Zie de jaarrekening vanaf pagina 39 voor meer details.

door middel van social media, de komst van de digitale WOSwijs en het in gebruik nemen van de WoS beeldbank. Naast Facebook kun je Wings of Support sinds 1 maart 2017 ook via Instagram volgen. Het betreft een uitbreiding van communicatie voor Wings of Support via de sociale media. Instagram is één van de meest gebruikte social media-apps. Het is een toevoeging om het online bereik te vergroten en ideaal om de mooiste beelden van Wings of Support te

delen. Via Instagram kunnen gebruikers foto's, filmpjes en 'insta-stories' delen. Als je bijvoorbeeld zoekt of klikt op #wingsofsupport dan zie je alle foto's die met deze hashtag gepost zijn door alle Instagramgebruikers ter wereld. Onder je 'bio' - je persoonlijke introductie op Instagram - kun je links posten. Hier kan Wings of Support evenementen zoals Bushcamp promoten, maar ook mensen verwijzen naar WOSwijs of naar een link om donateur te worden. De zogenaamde #linkinbio bij de Instagramfoto die men post, is dan erg nuttig.

Het aantal periodieke donateurs is in 2017 verder gestegen, van 3.090 in 2015, naar 3.200 in 2016, en 3.265 in 2017. Deze positieve ontwikkeling heeft zich bovendien verder voortgezet in 2018. De stichting heeft een heldere ambitie neergezet om het aantal vaste donateurs toe te laten nemen en kijkt dan ook tevreden terug op wederom een succesvol jaar. Deze vaste donateurs hebben samen met Wings of Support en haar trouwe sponsors gezorgd voor recordinkomsten die voor het eerst de € 700.000 hebben gepasseerd. Dankzij een actieve en flexibele groep projectcoördinatoren wist de stichting 98% van deze hoge inkomsten direct te besteden aan projecten. Wat dat betreft is 2017 een enorm succesvol jaar geweest waarbij de stichting dankzij haar donateurs en sponsors een significante verbetering heeft kunnen bewerkstelligen in de levensomstandigheden van 24.866 kinderen. Mede dankzij de vernieuwde samenwerking met partner KLM heeft Wings of Support een nog lager eigen kosten percentage weten te realiseren dan in 2016. Van elke gedoneerde euro gaat maar liefst 97 cent direct naar het goede doel.

Met dit jaarverslag geeft Wings of Support u een verantwoording van de werkzaamheden in 2017 en bieden we tegelijkertijd een kijkje achter de schermen van onze unieke en betrokken vrijwilligersorganisatie.

2. Wie we zijn

2.1 Historie

Medewerkers van een luchtvaartmaatschappij komen over de hele wereld en verblijven vaak in luxueuze hotels. Maar naast het reizen, de luxe en het maken van leuke uitstapjes, zijn ook lokale normen en waarden en de grote verschillen tussen arm en rijk veelal goed zichtbaar. Luchtvaartpersoneel ziet vaak bedelende, gehandicapte en verwaarloosde kinderen. In sommige landen is het kijken uit het hotelraam al voldoende om deze ellende te zien. Kinderen zijn meestal het grootste slachtoffer van deze mensonterende en onrechtvaardige omstandigheden. Veel van deze kinderen gaan niet naar school en ontvangen daarnaast weinig liefde of vertrouwen. Frustrerend genoeg kan een individu hier weinig aan doen, omdat de tijd, middelen en mankracht ontbreken. Dit gevoel van onmacht bracht oud-gezagvoerder Marius den Dulk ertoe om, samen met collega's, een oproep te plaatsen in een vakblad om met nog meer collega's de handen ineen te laten slaan. Een aantal collega's reageerden op de oproep en op 6 november 1998 was de oprichting van Wings of Support een feit.

2.2 Statutair doel, missie en visie

Wings of Support is een particulier initiatief van de medewerkers van KLM. Getracht wordt kinderen in landen waar deze maatschappij op vliegt te helpen door middel van het faciliteren van onderwijs, opvang en medische hulp. Hiermee wil Wings of Support een duurzame verbetering van de kwaliteit van leven van kinderen bewerkstelligen in hun eigen leefomgeving. Het ondersteunen van de hulpprojecten gebeurt in principe op KLM bestemmingen met financiële steun van onze donateurs en sponsors.

Uniek

Door de aard van het werk komt het vliegend personeel veelvuldig in verschillende landen. Zo kunnen de mensen van Wings of Support de projecten maximaal bezoeken. Ook geïnteresseerde donateurs zijn daar welkom. Onze belangrijkste ambassadeurs zijn de projectcoördinatoren. Zij bezoeken de projecten tijdens hun rust tussen twee vluchten, onderhouden contact met de lokale organisatie en doen daar verslag van. De kosten blijven daardoor zeer laag. Wings of Support opereert onafhankelijk van de KLM, maar de vrijwilligers kunnen het werk uitvoeren dankzij de medewerking van dit bedrijf.

Statutaire doel

Het statutaire doel van Wings of Support is het verlenen van gerichte en onvoorwaardelijke steun aan groepen kinderen in het algemeen en die in

ontwikkelingslanden in het bijzonder. Ook ambieert Wings of Support het bewerkstelligen van een duurzame verbetering van de kwaliteit van leven van kinderen in hun eigen woonomgeving. Dit gebeurt zonder onderscheid te maken in ras, geloof of politieke overtuiging.

Missie

Wings of Support steunt groepen kinderen op KLM bestemmingen door middel van het geven van financiële steun en indien mogelijk, praktische hulp ten behoeve van onderwijs, onderdak en medische verzorging. Wings of Support verleent rechtstreekse, kleinschalige hulp aan groepen kinderen vanuit een duurzaamheidsgedachte. Tegelijkertijd geeft Wings of Support donateurs en sponsors mogelijkheden om op projecten de handen uit de mouwen te steken.

Visie

Wings of Support streeft naar integriteit en naar een optimale inzet van haar vrijwilligers en beschikbare middelen. Tevens legt zij een transparante en zorgvuldige verantwoording af over de resultaten. Wings of Support heeft geen betaalde krachten en werkt alleen met vrijwilligers, die door de aard van hun werk geen reis- en verblijfkosten hebben. Wings of Support streeft naar duurzame relaties met vertegenwoordigers van de lokale projecten, die op hun beurt ervoor zorgen dat zoveel mogelijk kinderen geholpen worden.

3. Organisatie

Wij zijn er trots op dat de stichting Wings of Support het CBF-Keur mag dragen. Als keurmerkhouders onderschrijven wij de volgende drie principes voor goed bestuur:

1. Binnen de stichting is het toezicht duidelijk gescheiden van het bestuur en de uitvoering.
2. De stichting werkt voortdurend aan een zo goed mogelijke besteding van middelen, zodat doelstellingen effectief en doelmatig worden gerealiseerd.
3. De stichting streeft naar optimale relaties met belanghebbenden en stakeholders.

Een uitgebreide Verantwoordingsverklaring is als Bijlage II in dit verslag opgenomen.

3.1 Bestuur

Op 31 december 2017 bestond het bestuur uit de volgende personen:

Naam en Functie in bestuur	In bestuur sinds / Termijn tot	Functie
Martine Röell <i>Voorzitter</i>	2015 / 2018	Senior Purser KLM
Eva Bosnjakovic <i>Secretaris en vice-voorzitter</i>	2017 / 2020	Cabin Attendant KLM
Daniël Cesar <i>Penningmeester</i>	2016 / 2019	Controller KLM
Danette Toet <i>Bestuurslid Communicatie</i>	2017 / 2020	Purser KLM
Marthe Klap <i>Bestuurslid Projecten</i>	2017 / 2020	Cabin Attendant KLM

In 2017 zijn er geen wijzigingen in de samenstelling van het bestuur geweest. De bestuursleden van Wings of Support hebben geen andere nevenfuncties.

Uitgelicht project (2)

“Tereo Mission School in Kaapstad kruipt onder je huid,” aldus Leonie Wiegant, senior purser bij de KLM en projectcoördinator. “Het is een kleine school waar het belang van de kinderen in alle opzichten voorop staat. Met Naomi Ferrera aan het roer wordt ervoor gezorgd dat de kinderen goed onderwijs krijgen én dat ze in ieder geval een keer per dag een goeie maaltijd nuttigen. Ons laatste afgeronde project is financiering van een bus waarmee de kinderen veilig van en naar school gebracht kunnen worden. Met de toewijding, liefde en oprechte aandacht van Naomi en haar team bestaat er een grote kans dat deze kinderen een eerlijk kans in het leven krijgen! Ik vind het bewonderenswaardig wat er bij Tereo gedaan wordt en ben dan ook enorm blij dat Wings of Support al sinds 2008 deze fantastische school ondersteunt.”

“Wings of Support has been a blessing to us and our children.”

Hannes Pieterse, board member of the Tereo Project: “We have the daily privilege of investing love and time into the lives of children from disadvantaged and socially traumatised households. The level of care and input to move our children from an uneducated state into main stream schooling takes a huge effort and commitment from our staff members. Since we are dependent on outside funding for more than 50% of our budget, it is great to have a collaboration with Wings of Support. They are not just involved through funding processes but actually visit our school and the projects frequently. Wings of Support has been a blessing to us and our children.”

Naomi Ferrera, Tereo project manager adds: “Tereo has been growing in numbers and adequate transport became a burning necessity. The sponsorship of a brand new Quantum bus was just in time for the biggest intake ever of children in January 2018. Without this bus, our children and driver would have had to leave their houses very early in the mornings – coming home only very late in the afternoons. Our tasks are made easier with the continued help from the caring members of Wings of Support.”

Bestuursleden worden voor een periode van drie jaar benoemd door het bestuur. Het bestuur is bevoegd bestuurders te schorsen en te ontslaan. De Raad van Toezicht keurt de benoeming van bestuurders goed en is tevens bevoegd om bestuurders te schorsen.

Het bestuur kent plaatsvervangers. Dit zijn de heren Victor Munnichs (Peningmeester), Bram Snel (Communicatie) en Robin Ruijter (Projecten). Mevrouw Laura Pot is plaatsvervangend secretaris.

Het bestuur is in 2017 zesmaal in vergadering bijeengekomen. Tijdens de eerste vergadering heeft het bestuur het eigen functioneren en de eigen samenstelling geëvalueerd.

Het bestuur vervult haar taken op vrijwillige basis en ontvangt daarvoor geen vergoeding. Slechts noodzakelijke kosten worden vergoed, zoals kosten ten behoeve van de uitvoering van projecten. In 2017 heeft het bestuur geen kosten gedeclareerd.

3.2 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestond op 31 december 2017 uit de volgende personen:

Naam & Functie in Raad van Toezicht	In RvT sinds / Termijn tot 1 januari	Functie
Bart de Vries <i>Voorzitter</i>	2016 / 2018	Executive Vice President Flight Operations
Arjen de Jong <i>Lid financiën</i>	2015 / 2021	CFO Inashco B.V.; nevenfunctie bestuurder pensioenfonds VPTech
Janneke Gökemeijer <i>Lid</i>	2012 / 2019	General Manager Regional Jet Center BV

Leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden. Evenmin declareerden leden van de Raad van Toezicht kosten.

De wijze van benoeming van leden van de Raad van Toezicht is vastgelegd in de statuten. Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht is bevoegd leden van de Raad te schorsen en te ontslaan. Elk lid van de Raad van Toezicht treedt uiterlijk vijf jaren na zijn benoeming af volgens een door het bestuur op te maken rooster van aftreden. Het aftredende lid is herbenoembaar. Indien een lid van de Raad van Toezicht in een tussentijdse vacature wordt benoemd, neemt deze in het rooster de plaats in van

zijn voorganger. Wanneer een nieuw lid van de Raad van Toezicht de termijn van zijn/haar voorganger overneemt, maakt dit nieuwe lid de termijn (van de voorganger) eerst af voordat een eigen termijn ingaat.

In 2017 vergaderde de Raad van Toezicht driemaal en alle vergaderingen werden bijgewoond door het bestuur van de stichting. Vaste onderdelen op de agenda waren de kwartaalcijfers en financiële rapportages. De vergadering van juni werd gebruikt om de cijfers over het jaar 2016 te bespreken en goed te keuren.

Op de eerste vergadering van het jaar evalueert de Raad van Toezicht de samenstelling en het functioneren van de raad. Tevens evalueert de Raad van Toezicht de samenstelling en het functioneren van het bestuur. Uit deze evaluatie zijn in 2017 geen bijzonderheden voortgekomen. Daarnaast wordt de risico-analyse structureel besproken in de vergaderingen die betrekking heeft tot de continuïteit van de stichting.

3.3 Auditcommissie

De Auditcommissie bestond op 31 december 2017 uit de volgende personen:

Naam & Functie in Auditcommissie	Functie
Arjen de Jong <i>Voorzitter</i>	CFO Inashco B.V.; nevenfunctie bestuurder pensioenfonds VPTech
Ad Röling <i>Lid</i>	Gepensioneerd Hoofd KLM Accounting Services
Rob Melchiot <i>Lid</i>	VP International Stations Air France KLM

De werkzaamheden van de Auditcommissie zijn geregeld in het Huishoudelijk Reglement. De leden van de Auditcommissie worden vooralsnog voor onbepaalde tijd benoemd.

De Auditcommissieleden vergaderden op regelmatige basis en veelal per conference-call, waarbij ook de penningmeester en plaatsvervangend penningmeester aanschoven.

Uitgelicht project (3)

“Daar waar geen andere NGO te vinden is, precies daar zag Robert Smits, oprichter van de organisatie REMER, zich genoodzaakt om aan de slag te gaan,” vertelt Astrid Pauwels, projectcoördinator en stewardess bij de KLM. “De eerste keer dat we samen met Robert de wijk Antares bezochten, een niet-gepacificeerde sloppenwijk van Rio de Janeiro, bestond er alleen nog maar de voetbalclub van REMER. Deze club was ondergebracht in een lokaal van de gemeente waar ook de lokale drugsbendes in het weekeinde hun feesten hielden. Inmiddels heeft REMER met de hulp van Wings of Support een drukbezocht schooltje opgericht met een afdeling voor psychologische bijstand. Daarnaast zijn er concrete plannen voor een eigen sportcomplex, waarvan de bouw hopelijk in 2018 zal starten.”

“Grenzeloze liefde
voor de
straatkinderen.”

”

Op de vraag wat REMER zo succesvol maakt, antwoordt Astrid: “Ik ben ervan overtuigd dat dit komt door de unieke combinatie van zakelijk inzicht, grenzeloze liefde voor de straatkinderen en de gedrevenheid om elke dag weer onrecht en corruptie het hoofd te bieden. Een combinatie die Robert typeert.”

3.4 Medewerkers / vaste vrijwilligers

Wings of Support heeft geen betaalde krachten in dienst. Op 31 december 2017 waren bij Wings of Support 100 medewerkers actief die op vrijwillige (maar niet vrijblijvende) basis de organisatie vormen. Dit aantal is inclusief het bestuur.

Als Wings of Support op zoek is naar nieuwe vrijwillige medewerkers voor bepaalde functies, dan wordt hier onder meer aandacht voor gevraagd op de website bij het vacature-overzicht. Binnen Wings of Support is het secretariaat (P&O) verantwoordelijk voor de medewerkers-/vrijwilligerslijst.

Vanaf 2015 is voor iedere medewerker die direct in aanraking komt met kinderen het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verplicht gesteld. Dit naast het onderschrijven van de Code of Conduct die Wings of Support intern gebruikt. Het bestuur wil hiermee de kans op (bijvoorbeeld) seksuele intimidatie verkleinen. Het geeft meer zekerheid over het verleden van medewerkers en het vermindert de kans dat mensen die eerder een grens hebben overschreden een functie binnen Wings of Support kunnen uitoefenen.

De medewerkers vormen de kernkracht van Wings of Support. Hen voor de stichting behouden en binden, is in het licht van de continuïteit van het grootste belang. Door zaken anders in te richten, door concentratie van het aantal projecten waar Wings of Support zaken mee doet en door verdergaande vereenvoudiging en automatisering via het softwarepakket Salesforce neemt de werkdruk die de medewerkers ervaren af. Daarnaast wordt de verantwoordelijkheid voor projecten steeds meer gedeeld door twee projectcoördinatoren in plaats van één. Hiermee creëert het bestuur meer mogelijkheden om mensen te behouden en nieuwe instroom laagdrempelig te houden. Het aantal vaste vrijwillige medewerkers in 2017 is goed te noemen. Wel blijft er continu behoefte aan nieuwe instroom van medewerkers, vooral op specialistische plekken (webmaster, Salesforce expert, grafisch vormgever). Het aantal projectcoördinatoren blijft constant en stabiel.

100 Vrijwillige medewerkers
waarvan 51 projectcoördinatoren

3.5 Vrijwilligers op incidentele basis

Naast de vaste vrijwilligers kan Wings of Support rekenen op enkele honderden vrijwilligers die op incidentele basis helpen, bijvoorbeeld bij presentaties op diverse locaties. Alle vrijwilligers ontvangen een aantal keer per jaar een update met verzoeken vanuit de organisatie. Hieraan wordt bijna altijd gehoor gegeven. Vrijwilligers kunnen zich aanmelden via de website van Wings of Support en komen zo op onze vrijwilligerslijst. Ze kunnen aangeven op welke vlakken ze Wings of Support willen helpen.

3.6 ANBI en Keurmerk Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF)

Sinds 26 maart 2009 is Wings of Support in het bezit van het CBF-Keurmerk. Het CBF houdt sinds 1925 alle mogelijke gegevens bij over fondsenwerving en goede doelen in Nederland. Deze gegevens staan overzichtelijk gerangschikt op hun website www.cbf.nl. Daarmee bevordert het CBF de transparantie van de goedbedoelensector in Nederland. In 2015 heeft de driejaarlijkse hertoetsing door het CBF plaatsgevonden. Wings of Support heeft na deze hertoetsing opnieuw het keurmerk gekregen (tot juni 2018). Wings of Support is ook een erkende ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling).

Ook is het Jaarverslag 2017 beoordeeld op beschikbaarheid, controleverklaring en een aantal belangrijke bepalingen uit de Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen.

3.7 Partnership met KLM CSR

In juli 2017 bezegelden KLM en Stichting Wings of Support de reeds bestaande samenwerking door het tekenen van een formele samenwerkingsovereenkomst. Wings of Support is daarmee het officiële goede doel van de KLM geworden. Deze aangesterkte samenwerking biedt veel waarde voor beide partijen. Voor KLM biedt het partnership met Wings of Support, een stichting die sinds de oprichting onlosmakelijk met het bedrijf verbonden is, de uitgelezen mogelijkheid om gemeenschappelijke maatschappelijke betrokkenheid voor haar medewerkers te stimuleren.

Eén van de doelen van de samenwerking is meer bekendheid voor Wings of Support te generen binnen de KLM. Het opstellen van een gezamenlijke communicatie kalender met KLM CSR zal hier een belangrijk middel toe zijn. Dit zal leiden tot uitingen in relevante media zoals Holland Herald, KLM News App, KLM Takes Care en KLM-evenementen.

Via de samenwerking krijgt Wings of Support bovendien toegang tot essentiële kennis en expertise daar waar ze deze zelf niet bezit (bijvoorbeeld: kennis over het Salesforce CRM systeem). KLM helpt Wings of Support daarnaast met het laag houden van de eigen kosten, door een deel hiervan op jaarlijkse basis te vergoeden. Dankzij dit element van de samenwerking blijft de stichting altijd nog in staat tegen zeer lage eigen kosten (3%) te opereren.

Uiteraard blijft het faciliteren van de reizen van projectcoördinatoren naar de Wings of Support projecten tijdens KLM werktijd onderdeel van de samenwerking. Evenals de optie voor klanten van de KLM om via het Flying Blue programma miles te doneren aan Wings of Support.

Vliegend personeel van de KLM is historisch gezien sterk betrokken geweest bij de werkzaamheden van Wings of Support. Met de hernieuwde samenwerking tussen KLM en Wings of Support is het doel ook andere KLM afdelingen te enthousiasmeren zodat in de toekomst de stichting het goede doel van alle KLM medewerkers kan worden.

Uitgelicht project (4)

In Diepsloot, een sloppenwijk in Johannesburg, runt Milly Jarvis een familiehuis voor kinderen die in nood waren. Changing Lives Ministries, zo luidt de prachtige naam van haar non-profit organisatie. Wings of Support ondersteunt deze organisatie al sinds 2000.

Archana Mahabier Panday, stewardess bij de KLM: “Tijdens bezoeken het huis van Milly hebben we gezien hoe de kinderen daar hun eigen plek hebben en hoe Milly de boel runt. Prachtig hoe zij de kinderen stimuleert en zo het beste in ze naar boven haalt. Ook als WoS-er wil je alles voor deze kinderen doen. We hebben een hele speciale band met Milly.”

“A magnificent organization with members who really step in to make a difference.”

”

“Om de kinderen iets extra's te bieden, hebben we in 2017 een dagje uit voor ze georganiseerd. Het was heel bijzonder om dit project te mogen doen. Voor ons is het 'normaal' dat wij de zee en het strand kunnen zien en ervaren. Je staat er soms niet bij stil dat dit voor anderen niet vanzelfsprekend is. Daarom was het bijzonder om deze wens van Milly en de kinderen te kunnen vervullen. Het uitje was heel speciaal voor hen en ze hebben erg genoten van deze trip. Dit is wat werken voor Wings of Support zo mooi maakt, hier doe je het voor!”

Milly Jarvis, the mother of the children at Changing Lives Ministries: “A magnificent organization with members who have warm and caring hearts for the poor of this world and who really step in to make a difference.”

4. Fondsenwerving

Wings of Support ontvangt via verschillende wegen de financiële middelen die het uiteindelijk mogelijk maken onze missie waar te maken. De belangrijkste hiervan is de trouwe groep donateurs die de stichting met periodieke bijdragen iedere maand, kwartaal of jaar weer steunen. Veelal zijn deze donateurs medewerkers van de KLM. 50% van de geworven baten komt van de periodieke bijdragen van de vaste donateurs.

Naast de periodieke bijdragen van individuele donateurs ontvangt Wings of Support eenmalige donaties en sponsoring bijdragen. De sponsorinkomsten zijn anno 2017 goed voor 47% van de totale geworven baten. De overige 3% van de inkomsten is afkomstig uit eenmalige donaties.

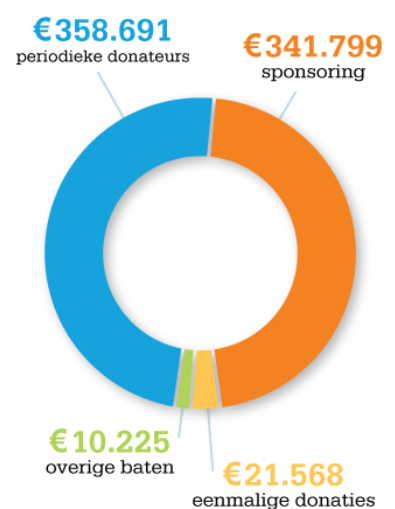
Een belangrijk middel van de fondsenwerving voor Wings of Support is sponsoraanvragen via projectplannen, waarbij een sponsoraanvraag direct wordt gekoppeld aan één van de projecten van Wings of Support. Via deze koppeling wordt het voor sponsors zeer concreet wat het effect is van de gedoneerde bijdrage.

4.1 Geworven baten

Wings of Support ontvangt inkomsten van particulieren, bedrijven, en andere organisaties zonder winststreven. Deze deelt de stichting vervolgens in naar vier categorieën: 'periodieke bijdrage donateurs', 'eenmalige donaties en giften', 'sponsoring' en 'overige baten'.

4.1.1 Periodieke bijdrage donateurs

In 2017 kende de stichting gemiddeld 3.265 incasso-donateurs, die per maand, kwartaal of jaarlijks een vast bedrag doneren aan Wings of Support. De totale inkomsten van periodieke donateurs bedroeg € 358.691 tegenover € 359.343 in 2016. In 2016 waren er gemiddeld 3.200 incasso-donateurs. Hoewel het aantal vaste donateurs is toegenomen, is de gemiddelde donatie per donateur dus licht gedaald. De stichting heeft een voorkeur voor een brede donateursbasis en ziet deze ontwikkeling niet als problematisch.

4.1.2 Donaties en giften

Onder donaties en giften vallen de eenmalige donaties die aan Wings of Support zijn gedaan. Giften van bedrijven na benadering door Wings of Support worden onder sponsoring geschaard, zie 4.1.3. In totaal heeft Wings of Support in 2017 € 21.568 aan eenmalige donaties ontvangen, tegen € 30.461 in 2016.

4.1.3 Sponsoring

Net als in 2016 kwam afgelopen jaar een significant deel van de totale baten uit sponsoring. In totaal werd via deze manier € 341.799 geworven, tegen € 277.319 in 2016.

4.1.4 Overige baten

Onder de overige baten vallen onder meer gewaardeerde sponsoring in natura en de waarde van directe vergoeding van eigen operationele kosten van Wings of Support. Deze zeer gewaardeerde steun is essentieel voor Wings of Support om slechts 2% van de ontvangen inkomsten uit te kunnen geven aan eigen kosten. In 2017 bedroegen de overige baten € 10.225.

4.2 Rente-inkomsten

Als stichting heeft Wings of Support ervoor gekozen om risico's te mijden en derhalve worden de fondsen niet belegd. Om de fondsen verder veilig te stellen is in het kader van de depositogarantieregeling het vermogen over verschillende banken gespreid in beheer gegeven. In totaal kwam over 2017 € 187 binnen aan rente op onze spaarrekeningen (2016: € 682).

Uitgelicht project (5)

In het medisch centrum van Adesa in Comas, in het noorden van Lima, is met steun van Wings of Support gezorgd voor nieuwe banken in de sterk verouderde wachtruimte. Hiervan zullen de kinderen én hun ouders dankbaar gebruikmaken tijdens de vaak lange wachttijden. In het centrum wordt eerstelijns gezondheidszorg gegeven aan moeders, kleuters en baby's. Daarnaast kunnen kinderen met een lichamelijke of geestelijke beperking in het centrum terecht voor therapie. Het doel van Adesa is de gezondheid van de bevolking in de sloppenwijk te verbeteren. Verder runt de organisatie een school in Ancon, waar 360 kinderen naartoe gaan.

Hans Jonkman, bestuurslid van Adesa: "Tijdens de bouw van het medisch centrum in 1986 werden de wachtruimtes voorzien van houten banken zonder enig comfort. Het begrip 'ergonomie' was toen nog nauwelijks bekend. Na 31 jaar werd het hoog tijd om hierin verbetering aan te brengen. In overleg met Wings of Support hebben we een projectvoorstel ingediend. Het voorstel werd uitgevoerd en de verbetering voor ouders en patiënten is enorm. Bijna business class!"

Projectcoördinator Barbara Bregman, senior purser bij de KLM: "Opvallend is de rust en goede sfeer bij Adesa. De verschillende ruimtes van het centrum zijn opgeruimd en kleurrijk versierd met muurdecoraties. De verschillende medewerkers zijn erg vriendelijk en betrokken bij hun werk. Geweldig om te zien hoe een kind met zware beperkingen opbloeit door aandacht en dagelijkse therapie. Dit verhoogt de levenskwaliteit van zowel het kind als de ouders."

“Dit verhoogt de levenskwaliteit van
zowel het kind als de ouders.”

”

5. Financiën

5.1 Analyse van het resultaat

In 2017 heeft stichting Wings of Support voor het eerst in haar bestaansgeschiedenis meer dan € 700.000 aan inkomsten geworven. De totale inkomsten over het hele jaar bedroegen € 732.283. De helft van deze inkomsten kwamen van onze periodieke donateurs, nog altijd de belangrijkste bron van inkomsten voor de stichting. In 2017 is het aantal periodieke donateurs gestegen van 3.200 naar 3.265. Een mooie stijgende lijn die zich in 2018 heeft voortgezet.

De totale periodieke bijdrage van deze vaste donateurs was € 358.691, versus € 359.343 in 2016. Hoewel het aantal periodieke donateurs is toegenomen, is de gemiddelde donatie per donateur dus licht gedaald. In de eerste maanden van 2018 is het aantal vaste donateurs echter significant doorgroeid. Bovendien heeft de stichting een voorkeur voor een brede donateursbasis en ziet de licht dalende gemiddelde donatie niet als problematisch.

Van haar sponsors heeft Wings of Support in 2017 maar liefst € 341.799 ontvangen. Wederom meer dan in het recordjaar 2016 (€ 277.319). Met nog € 31.793 aan eenmalige donaties en overige baten, komt het totaal van de baten in 2017 uit op € 732.283.

De stichting streeft ernaar deze ontvangen inkomsten zo snel mogelijk om te zetten in uitgaven aan doelstellingen. In 2017 is dat - ondanks een recordbedrag aan inkomsten - goed gelukt met een totale besteding aan doelstellingen van € 716.647. Dat betekent dat afgerond 98% van de totale baten zijn omgezet in uitgaven aan doelstellingen. In 2016 waren de totale uitgaven aan de doelstellingen € 554.170. Dit bedroeg 83% van de totale baten van dat jaar. In 2016 was dit percentage lager dan gebruikelijk doordat een deel van de ontvangen baten van dat jaar zijn gebruikt om de reserve voor besteding aan doelstellingen te verhogen.

Het uiteindelijke resultaat voor de stichting kwam in 2017 uit op - € 17.927 (2016: € 89.742). Een beperkt netto verlies waarmee het niveau van de reserves conform begroting licht afneemt.

De wervingskosten als percentage van de geworven baten bedroeg in 2017 1,9% (2016: 0,8%). De verhoging in wervingskosten is toe te wijden aan het door de stichting georganiseerde Wings of Support Open golftoernooi. De kosten beheer en administratie bedroegen 2,2% van de geworven baten (2016: 2,2%). De totale eigen kosten als percentage van de geworven baten van de stichting bedroeg daarmee

4,1%. Een deel van deze eigen kosten (€ 10.225) wordt echter vergoed door sponsors van Wings of Support. Het netto eigen kosten percentage van de stichting in 2017 is daarmee 2,7% (2016: 3,0%). Dit betekent dat voor iedere gedoneerde euro, slechts 3 cent nodig is voor de eigen kosten en maar liefst 97 cent direct besteed wordt aan de doelstellingen.

Qua financiën heeft Wings of Support in 2017 een uitstekend jaar gekend met recordinkomsten die voor het eerste de grens van € 700.000 hebben gepasseerd. Dankzij actieve projectcoördinatoren wist de stichting dit grote bedrag voor 98% direct om te zetten in bestedingen aan doelstellingen.

In vergelijking met de vooraf opgestelde begroting van 2017 zijn de uiteindelijke totale baten circa € 61.000 hoger uitgevallen. De uiteindelijke uitgaven aan projecten zijn hier nauw op aangesloten en circa € 46.000 hoger dan begroot. Met name door de organisatie van het eigen Wings of Support golftoernooi zijn de uiteindelijke wervingskosten € 10.400 hoger dan begroot. De totale netto eigen kosten als percentage van de geworven baten zijn echter, mede dankzij de directe sponsoring van een deel van de eigen kosten, geëindigd op begrotingsniveau (3%). Het uiteindelijke resultaat is conform begroting licht negatief (begroting: - € 16.050, actueel: - € 17.927).

5.2 Begroting 2018

Zoals vastgesteld in het bestuur en in de Raad van Toezicht.

Baten

Baten van particulieren	€ 383.000
Baten van andere organisaties zonder winststreven	€ 325.000
Som der baten	€ 708.000

Lasten

Besteed aan doelstellingen

Algemene projecten	€ 450.000
Lopende kosten projecten	€ 250.000
Noodhulp	€ 1.000
Uitvoeringskosten buitenland	€ 3.000

Wervingskosten

Algemeen en Communicatie	€ 4.500
--------------------------	---------

Kosten beheer en administratie

Sociale kosten	€ 500
Registratiekosten	€ 500
Verzekeringskosten	€ 500
Overige kosten	€ 500
Jubileumkosten	€ 6.000

Som van de lasten	€ 716.500
--------------------------	------------------

Saldo voor financiële baten en lasten	€ -8.500
--	-----------------

Saldo financiële baten en lasten	€ -3.300
----------------------------------	----------

Saldo van baten en lasten	€ -11.800
----------------------------------	------------------

5.3 Risico's en onzekerheden

Stichting Wings of Support kent een aantal risico's en onzekerheden waarmee de organisatie wordt geconfronteerd. Vanwege de sterke wil om de missie van de stichting voort te kunnen zetten vermijdt en beperkt Wings of Support daar waar mogelijk significante risico's.

Het bestuur van de stichting maakt gebruik van de bowtie methode om risico's en beheersmaatregelen te identificeren.

Hieronder vindt u een beschrijving van de belangrijkste risico's waar de stichting aan onderhevig is en de maatregelen die getroffen zijn ter beheersing hiervan:

Een vrijwilliger gedraagt zich niet volgens de normen en waarden van Wings of Support

Om dit risico te minimaliseren eist de stichting van al haar vrijwilligers een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en dient iedereen de Code of Conduct van Wings of Support te volgen. Daarnaast hanteert de stichting een meldprotocol en twee externe vertrouwenspersonen.

De stichting kan haar eigen operationele kosten niet meer dragen

Indien door onvoorspelbare redenen plots de inkomsten van Wings of Support wegvallen kan het zo zijn dat de stichting haar eigen operationele kosten niet meer kan betalen. Ook door een onvoorziene stijging in de eigen kosten kan de stichting in liquiditeitsproblemen komen. Om de gevolgen hiervan te kunnen beheersen hanteert de stichting een continuïteitsreserve. Middels deze reserve kunnen de eigen kosten, inclusief een schatting van de waarde van de sponsoring in natura, nog één tot anderhalf jaar worden bekostigd.

Algemeen mismanagement bij een van de lokale projecten

Om de kans op algemeen mismanagement bij een van de door Wings of Support gesponsorde projecten te minimaliseren hanteert de stichting een strenge inleesronde. Via deze inleesronde beoordeelt een variërende groep projectcoördinatoren de huidige status en risico's van de lokale instelling. Alleen bij goedkeuring van zowel de inleesronde als het bestuur kan een samenwerking opgestart worden. Instellingen komen alleen in aanmerking voor vervolgprojecten wanneer eerdere projecten officieel zijn afgerond, wat alleen mogelijk is wanneer een evaluatierapport is ingediend. Projecten waar de stichting een lange termijn samenwerking mee aangaat zijn contractueel verplicht iedere 6 maanden een voortgangsrapportage op te leveren. Bij het ontbreken van deze rapportages zal Wings of Support niet overgaan tot vervolgbetalingen.

Uitgelicht project (6)

Ook dicht bij huis – in Europa – is er veel vergeten leed, verdriet en armoede en zijn er kinderen die hulp nodig hebben. Bijvoorbeeld in Roemenië. Vanuit de organisatie 'Touched Romania' helpt een grote groep vrijwilligers moeders, kinderen en baby's naar een zelfstandig en gelukkig(er) bestaan dankzij intensieve begeleiding.

“Zelfstandig en gelukkig(er) bestaan dankzij intensieve begeleiding.”

”

Samia Visser, co-pilote op een Boeing 737 bij de KLM: “Ik heb al 10 jaar contact met deze organisatie. Elk jaar spannen we ons in om een zomerkamp te organiseren voor een groep kinderen. Op speelse wijze komen de kinderen tijdens het kamp – vaak voor de eerste keer – in contact met de natuur, bijvoorbeeld via een boottocht. Ook is er ruimte voor creativiteit en het bijspijkeren van schoolwerk in diverse workshops. Verder wordt er in een zogenoemde ‘manner course’ aandacht besteed aan sociale omgang en krijgt het opbouwen van zelfvertrouwen aandacht via ‘building communication abilities’. Touched Romania hoopt dat de kinderen dankzij het uitje weer met veel positieve motivatie beginnen aan het volgende schooljaar. Dit project draagt zo bij aan het terugdringen van uitval op scholen en sluit daarmee naadloos aan bij de overtuiging van Wings of Support dat onderwijs de kans op een beter leven sterk vergroot.”

6. Projecten

6.1 Projecten Commissie

Het jaar 2017 verliep in vele opzichten naar wens. We hebben in totaal 86 projecten goedgekeurd, waarmee we 24.866 kinderen hebben bereikt. We hebben hiertoe € 716.647 uitgegeven. Deze projecten zijn uitgevoerd in 16 landen, door 51 projectcoördinatoren.

De ingezette weg van langer lopende contacten, en het stimuleren van de project coördinatoren om ook daadwerkelijk grotere projecten aan te durven gaan, begint zijn vruchten af te werpen. Dat merken we aan het volledige benutten van de ruimte in het budget voor lopende kosten projecten, maar ook in veel grotere vervolgaanvragen bij ons bekende instellingen waar we al langer mee samen werken. Onze controles op de gedoneerde gelden zullen we nog meer moeten aanscherpen om te voorkomen dat we ons door vriendschappelijke banden laten verleiden. Afronding van voorgaande projecten, dan wel het maken van gedegen afspraken over vervolgprojecten blijven van groot belang.

Het aanbod eind 2017 van KLM om de processen van de Projecten Commissie te laten doorlichten met behulp van een audit, was zeer welkom. Deze audit heeft geleid tot meer inzicht in onze eigen processen en de rol van het bestuur ten aanzien van projecten. Door extra controle in te voeren tijdens het afronden van projecten, zullen we meer vat krijgen op de projecten zelf en in staat zijn eventuele onregelmatigheden eerder te signaleren. Zo bleek bijvoorbeeld dat het bestuur na een initiële goedkeuring het project niet meer terug ziet. Dat wordt met nieuwe processen in 2018 aangepakt.

Verder zijn we blij om te zien dat ondanks de toename van het aantal projecten met grotere bedragen er nog steeds aandacht en ruimte blijft voor de kleinere projecten. In 2017 sponsorden we ruim 10 projecten onder de € 2.000. Ook is Wings of Support nog flexibel genoeg om ad hoc noodhulp toe te passen. Voor ons als bestuur is dat een teken dat onze medewerkers ten eerste de werkdruk dusdanig aankunnen dat kleinere projecten ook de moeite van het aanvragen waard zijn, en dat we ten tweede nog zo snel en slagvaardig zijn dat een noodhulp tijdig ter plekke komt.

De werkdruk blijft een immer aanwezig aandachtspunt gezien onze aparte status als groep die vliegt en aan de andere kant vrijwillig dit werk uitvoert. Het moment van samenkomen op een vergadering is derhalve zeer belangrijk. Groot belang wordt gehecht aan aanwezigheid tijdens vergaderingen aangezien dit vaak het enige 'live' contactmoment is. De vergaderingen worden opgeluisterd door middel

van inleesrondes, gastsprekers en een rondje “waar ben je eigenlijk mee bezig”. Tijdens dit rondje wordt informatie uitgewisseld over projecten waar men op dat moment mee bezig is.

Het veranderende routenet van KLM resulteert in nieuwe contacten in Colombo, Sri Lanka en Mumbai, India. Doordat KLM stopt met vliegen op Cali, Colombia zullen we voorlopig afscheid nemen van projecten op deze bestemming.

Historisch gezien lag de nadruk van projectenbestedingen in Afrika, en in het bijzonder in Zuid-Afrika en Kenia. Langzamerhand zien we de opkomst van projecten in Latijns-Amerika. Doordat het routenet van KLM in Latijns-Amerika is uitgebreid, willen we aan dit continent ook meer aandacht schenken.

Door de herverkiezingen in Kenia en het daaruit voortvloeiende negatieve reisadvies van KLM/AV (de veiligheidsafdeling van KLM) heeft het jaarlijkse Bushcamp in 2017, voor het eerst in haar geschiedenis, geen doorgang kunnen vinden.

Wings of Support maakt onderscheid in de volgende soorten projecten:

- Eenmalige projecten: projecten waarbij Wings of Support alleen betrokken is om de betreffende werkzaamheden te betalen. Zodra de werkzaamheden zijn opgeleverd, houdt de betrokkenheid van Wings of Support op.
- Lopende kosten: bij dit type project betaalt Wings of Support langer dan één jaar lopende kosten van het project (zoals het betalen van leraren), al dan niet met een afbouw in de bijdrage.
- Noodhulp: projecten kunnen plotseling, door bijvoorbeeld een natuurramp, in de problemen komen. In zeer schrijnende gevallen – die potentieel levensbedreigend zijn – kan noodhulp worden toegepast.
- Bushcamp: jaarlijks organiseert Wings of Support een Bushcamp in Kenia. Dit kamp is bedoeld voor kinderen uit kindertehuizen en overige projecten. Ieder jaar worden vier achtereenvolgende kampen georganiseerd van elk vier dagen. Veel kinderen komen anders nooit uit hun (vaak zeer arme) omgeving. Bushcamp biedt ze de mogelijkheid om weer even echt kind te zijn en om even uit hun dagelijkse omgeving te kunnen ontsnappen. Er is altijd veel begeleiding, dus de kinderen krijgen tijdens deze dagen ook veel aandacht. In de financiële rapportage valt Bushcamp overigens onder de eenmalige projecten.
- Klusreizen: een aantal keer per jaar doen vrijwilligers klussen bij projecten, zoals schilderwerk. Het materiaal dat hiervoor nodig is, valt onder de categorie klusreizen.
- Trainingskosten: trainingen, zoals leadershiptrainingen, aan de lokale leiding van Wings of Support-projecten.

6.2 Verdeling uitgaven

De uitgaven waren als volgt verdeeld:

Soort project	Uitgaven	Aantal projecten
Eenmalige projecten	€ 504.779	63 Projecten
Lopende kosten	€ 200.346	14 projecten
Noodhulp	€ 963	2 projecten
Klussen	€ 4.754	5 projecten
Training	€ 0	0 projecten
Projectverhogingen	€ 3.446	9 projecten*
Bankkosten buitenland	€ 3.282	---
Vrijvallende projectverplichtingen	- € 923	---
Totaal	€ 716.647	86 projecten

* Het genoemde bedrag omvat 9 projectverhogingen, waarvan er 7 betrekking hebben op projecten die al in de reguliere projectentelling voorkomen. Deze 7 verhogingen worden niet als apart project geteld.

Uitgelicht project (7)

”

“Dromen van kinderen waarmaken, stimuleren en motiveren.”

Local Dreamers is een stichting die zich al jarenlang inzet voor ontwikkelingswerk in Ecuador. Robin de Geus, projectcoördinator en steward bij de KLM: “Local Dreamers is ook actief op gebied van sport. Sport verbreedt immers en is bovenal gezond. De stichting laat zien dat iedereen welkom is op de voetbalschool, ongeacht je afkomst, je kleur, je status of geslacht! Maar ze staan voor meer dan simpelweg een balletje trappen. Hun idee? Zij-aan-zij met elkaar aan de slag. Dromen van kinderen waarmaken, stimuleren en motiveren. Termen die erg belangrijk zijn in ontwikkelingslanden en zo ook in Ecuador. Voor Local Dreamers staat de toekomst van de jeugd op de eerste plaats.”

Aldert Schriemer, oprichter Local Dreamers: “Door de jaren heen is Wings of Support een ontzettend waardevolle en betrouwbare partner gebleken. Ieder jaar weer kunnen we bij ze aankloppen voor de sponsoring van de broodnodige materialen voor onze voetbal- en Engelse school.”

6.3 Gestopte projecten

Eind 2017 is een project voortijdig gestopt. De ondersteuning aan de Foodstep organisatie in Entebbe (Oeganda) is afgesloten met het bouwen van een vaklokaal (EBB-079). De geplande meerjarige ondersteuning aan Foodstep (EBB-068) zal niet worden opgenomen in het budget voor 2018.

6.4 Voorwaardelijke verplichtingen

Op 31 december 2017 had Wings of Support de volgende voorwaardelijke verplichtingen voor de lange termijn:

Voorwaardelijke verplichting	Saldo
ACC-044 UPCO	€ 24.800
EBB-075 Mercy Primary School	€ 26.737
OTP-039 Alternativa 2003	€ 14.267
GIG-010 AMAR	€ 24.455
ACC-053 OTC	€ 29.866
CPT-137 Siyavuselela	€ 63.170
EBB-076 Katwe Youth Development	€ 48.566
GRU-043 C.I.A.M.	€ 38.482
Totaal	€ 270.343

6.5 Overzicht projecten

Achterin dit jaarverslag staat in Bijlage I een overzicht van alle projecten die Wings of Support in 2017 heeft ondersteund. Op de website van Wings of Support (www.wingsofsupport.org) staat uitgebreide informatie onder het kopje Projecten.

7. Maatschappelijke aspecten van Wings of Support

Als vervolg op de Millenniumdoelen van 2015 zijn in 2016 de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals, SDG) van de Verenigde Naties (VN) ingegaan. Deze beogen de wereld tot een betere plek te maken in 2030. Wings of Support tracht met haar doel “het verlenen van gerichte en onvoorwaardelijke steun aan groepen kinderen, alsmede het bewerkstelligen van een duurzame verbetering van de kwaliteit van leven van kinderen in hun eigen leefomgeving” een steentje bij te dragen aan deze VN doelen. De meeste van onze projecten vallen onder de doelen “gezondheid en welzijn” (SDG 3) en “goed onderwijs” (SDG 4).

Doordat wij veelal met lokale organisaties werken op KLM-bestemmingen ondersteunen we de lokale bevolking en economie. Hierdoor dragen we bij aan “fatsoenlijke banen en economische groei” (SDG 8). Onze ondersteuning van projecten op het gebied van “gezondheid en welzijn” variëren van financiering van ziekenhuismaterialen tot (minder tastbaar maar even zo belangrijk) financiering van psychologische hulp. Op het vlak van “goed onderwijs” kan men denken aan het financieel ondersteunen van docentensalarissen, het bouwen van een extra klaslokaal maar ook een uitje van kinderen naar zee.

Het effect van onze ondersteuning aan een project laat zich niet altijd even concreet meten. In het projectproces zijn een aantal momenten waar het project wordt geëvalueerd. Na afronding van een project vult de projectcoördinator samen met de organisatie onze “WoSscan” in. Dit is een vragenlijst op gebied van (financieel) management, bevoegd gezag, programma ontwikkeling en controle, en kinderbeschermingsbeleid. De vragen worden elk beantwoord door middel van een schaal van 1 tot 4 (1 = start, 4 = pluspunt). Hiermee kunnen we zien of de organisatie waar we mee samenwerken vooruitgang boekt in haar structuur.

Eind 2017 is er een extra evaluatieformulier aan het afrondingsproces toegevoegd waarin het oorspronkelijke doel en het meetbare resultaat van de projectaanvraag worden besproken. Ook een uitgebreider financiële rapportage behoort hiertoe. Hiermee hopen we onze impact meer inzichtelijk te maken.

Uitgelicht project (8)

“A long way to help the children to improve their reading skills.”

”

René Dijs, manager operations inflight Retail & Media bij de KLM, en Marlies van Waveren, senior purser bij de KLM, hebben in 2017 een bijzonder project gecoördineerd in Ghana: de bouw van een kleinschalig leer- en ontmoetingscentrum met bibliotheek in het dorpje Okorase, in de buurt van Accra. Drijvende kracht achter het project is Emmanuel K. Nkrumah.

“Emmanuel is een gedreven man die, nu hij zelf schoolgaande kinderen heeft, tot de ontdekking kwam dat onderwijs niet overal aanwezig is. Hij wil hierin verbetering aanbrengen en zijn enthousiasme en bevoegenheid maken dit tot een succesverhaal. Na de bouw van de school in Adaweso (2015) gaat Emmanuel door met zijn plannen om zoveel mogelijk kinderen te helpen met scholing en het verbeteren van lesmethodes en materiaal. Dit keer heeft hij dus de wens om in Okorase, waar hij woont, een leer- en ontmoetingscentrum met bibliotheek neer te zetten. Op dit moment gebruiken ze een oud postkantoor, maar de eigenaar eist het gebouw op. In het centrum kunnen de allerarmsten leren lezen en enthousiast gemaakt worden om naar school te gaan. Ook kunnen de omliggende scholen boeken lenen. Wings of Support werkt bij dit project samen met Biblionef, een vrijwillige organisatie die kinderen aanspoort om te lezen. Biblionef zorgt voor de boeken, het lesmateriaal en de nodige trainingen en wij voor het gebouw. Inmiddels is het nieuwe centrum feestelijk geopend, fantastisch!”

Emmanuel K. Nkruma: “We believe that the assistance from Wings of Support Foundation will go a long way to help the children to improve their reading skills, etc. And more children will be able to take home story books, be assisted with their homework and bring change within the communities they come from.”

8. Toekomst: next steps

Wings of Support wil duurzame hulp en ondersteuning blijven stimuleren. De grote hoeveelheid 'meerjarige lopende kosten projecten' in 2017 getuigt hiervan. Langdurige samenwerkingen kennen echter ook een valkuil. De kans bestaat dat er minder kritisch gekeken wordt en er makkelijker aannames gedaan worden. Om dit te voorkomen heeft de afdeling van de KLM eind 2017 een interne audit afgenomen, waarin alle projectprocessen zijn doorgelicht. Op basis hiervan zijn aanbevelingen gedaan en daarop zal in 2018 zeker nadruk liggen. Duidelijk is dat we voor een 'transparant huis op orde' een aantal projectprocedures verder moeten verbeteren. Ook zullen we op zoek moeten gaan naar specialistische kennis en ondersteuning. Het bijhouden van handboeken en protocollen zal meer prioriteit krijgen. Daar waar nodig zullen we protocollen aanpassen en actualiseren. Voor 2017-2020 is een aangescherpt meerjarenbeleidsplan opgesteld waarin de focus ligt op professionaliseren van de organisatie, transparantie van processen en het onderhouden van onze bestaande contacten.

Het sponsorbeleid dat in 2016 is vastgesteld, biedt een solide basis. De ingezette koers blijft het onderhouden van relaties met onze bestaande sponsors en het terugkoppelen van projectrapportages, onder het motto 'we doen wat we zeggen en we zeggen wat we doen'. Daarnaast is er zeker ook ruimte voor het werven van nieuwe sponsors.

Het werven van nieuwe periodieke donateurs blijft een aandachtspunt. Het geven van presentaties tijdens trainingen van nieuw cabinepersoneel blijkt erg succesvol. We zullen in 2018 onderzoeken hoe we dit ook op andere KLM afdelingen kunnen inzetten.

Door de samenwerking met KLM is er al een gezamenlijk communicatietraject opgezet. Hierdoor heeft Wings of Support de mogelijkheid om periodiek via de interne KLM communicatiekanalen te communiceren. We zullen van deze mogelijkheid intensief gebruikmaken in aanloop naar het 20-jarig bestaan van de stichting in 2018.

De investering in nieuwe bestemmingen van KLM is langzaam op gang gekomen maar er is een groeiend zelfvertrouwen bij de projectcoördinatoren om aan nieuwe uitdagingen te beginnen. Al worden nog steeds de meeste van onze projecten in Afrika gerealiseerd, in 2017 is een opmars aan projecten in Latijns-Amerika te zien. Begin 2018 zijn bovendien op twee nieuwe bestemmingen van KLM in Azië contacten gelegd met lokale organisaties. Ook hier lijkt een vruchtbare voedingsbodem aanwezig voor nieuwe projecten.

Het is wenselijk om de werkdruk van onze vrijwillige medewerkers niet hoger te laten worden. Daar waar mogelijk proberen we ook, door de nadruk op duo-functies te leggen, de verantwoordelijkheid te spreiden. Een continu aandachtspunt vormt het verder professionaliseren van de interne organisatie en het bemannen van cruciale plekken binnen onze stichting. We mogen als stichting gebruik blijven maken van de expertise die de KLM in huis heeft, bijvoorbeeld op het gebied van communicatie, social media, financiën of risicomanagement.

In 2018 vieren we, zoals gezegd, het 20-jarig bestaan van Wings of Support. Een mooi moment om trots terug te kijken op wat we met z'n allen bereikt hebben en dat de volle aandacht te geven!

Uitgelicht project (9)

Centro Israelita de Apoio Multidisciplinar (C.I.A.M) in São Paulo is een non-profit liefdadigheidsinstelling die hulp biedt aan mensen met een beperking en hun families, met als doel hun vertrouwen, hun zelfstandigheid én hun plek in de samenleving te verbeteren.

Dankzij een donatie van Wings of Support kon C.I.A.M. in 2017 vijf leerzame, maar vooral ook leuke uitstapjes in en om São Paulo organiseren, waaronder tripjes naar een kunsttentoonstelling, een aquarium en naar het strand. Met als gevolg heel veel blije gezichten. En dat bij kinderen die niet alleen in armoede maar ook nog met een beperking moeten zien te overleven! C.I.A.M. Technical Director (volunteer) Vivian Lederman: "I would like to share with you our happiness. The children were thrilled!"

Mireille Meijers, co-pilote op een Boeing 777 bij de KLM: "Het is weer een grijze, grauwe dag in Nederland, veel te vroeg nog, zeurende kids en een KLM koffer die nog uitgepakt moet worden, maar dan... PING... komt er een mailtje binnen vanuit Brazilië met een dankwoord en foto's van lachende kinderen. Mijn dag kan niet meer stuk!"

“The children were thrilled!”

”

9. Ondertekening bestuursverslag

Schiphol, 6 juni 2018

Martine Röell
Voorzitter

Daniël Cesar
Penningmeester

Eva Bosnjakovic
Secretaris

10. Balans per 31 december 2017

(na resultaat verwerking)

	Toelichting	31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
Activa					
Kortlopende vorderingen	(1)		48.236		1.707
Liquide middelen	(2)		415.317		452.639
			<u>463.553</u>		<u>454.346</u>
Passiva					
Reserves en fondsen					
Reserves					
Continuïteitsreserve	(3)	60.000		25.000	
Bestemmingsreserves	(4)	236.764		289.691	
Overige reserve	(5)	<u>0</u>		<u>0</u>	
			296.764		314.691
Fondsen					
Bestemmingsfondsen	(6)		<u>0</u>		<u>0</u>
			296.764		314.691
Kortlopende Schulden	(7)		166.790		139.655
Totaal			<u>463.553</u>		<u>454.346</u>

11. Staat van baten en lasten over 2017

	Toelichting	Actueel 2017 €	Begroting 2017 €	Actueel 2016 €
Baten				
Som van de geworven baten	(8)	722.058	671.000	667.123
Overige baten		10.225	0	0
Som van de baten		732.283	671.000	667.123
Lasten				
Besteed aan doelstelling				
Projectenkosten	(9)	716.647	670.250	554.170
Wervingskosten	(10)	13.373	3.000	5.334
Kosten beheer en administratie	(11)	16.141	13.300	14.410
		29.514	16.300	13.214
Som van de lasten		746.161	686.550	573.914
Saldo voor financiële baten en lasten		-13.878	-15.550	93.209
Saldo financiële baten en lasten	(12)	-4.049	-500	-3.456
Saldo van baten en lasten		-17.927	-16.050	89.743
Bestemming saldo van baten en lasten				
Toevoeging/onttrekking aan;				
Continuïteitsreserve		35.000	0	0
Bestemmingsreserves		-52.927	0	112.643
Overige reserve		0	0	-22.901
Bestemmingsfondsen		0	0	0
Totaal		-17.927	0	89.742

12. Toelichting algemeen

Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

De jaarrekening is opgesteld volgens Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende instellingen aangevuld met de vereisten van het Centraal Bureau Fondsenwerving. Op de in de staat van baten en lasten opgenomen begroting is geen accountantscontrole toegepast.

Waardering van activa en passiva

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Balanspost reserves en fondsen

Het is vast beleid van het bestuur dat alle reserves en fondsen dienen te worden besteed aan het realiseren van het doel van de stichting zoals hierboven omschreven.

Continuïteitsreserve

Deze reserve is gevormd conform de richtlijn Financieel Beheer van Goede Doelen en dient als buffer, zodat de activiteiten van Stichting Wings of Support enige tijd kunnen worden voortgezet bij financiële tegenslagen. Het betreft met name de risico's van fluctuerende en/of tegenvallende inkomsten of onvoorziene kosten in de exploitatie. De reserve mag conform bovengenoemde richtlijn maximaal anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie bedragen.

Bij de berekening van de continuïteitsreserve is, naast de in de jaarrekening opgenomen jaarlijkse kosten beheer en administratie en wervingskosten, rekening gehouden met een schatting van kosten voor het gebruik van een cloud-Customer Relationship Management (CRM)-pakket. Het CRM-pakket wordt kosteloos aangeboden door de leverancier waardoor een voldoende betrouwbare schatting niet mogelijk is gebleken echter voor de vorming van de continuïteitsreserve is een grove inschatting gemaakt door de commerciële prijs van het meest waarschijnlijke licentietype en verwachte actieve gebruikers volgens de website van de betreffende leverancier als uitgangspunt te hanteren.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve ten behoeve van doelstellingen is bestemd voor de realisatie van de doelstellingen van Stichting Wings of Support. Bovengenoemde beperking op de reserves is door het bestuur vastgesteld. Op de bestemmingsreserves berust geen verplichting.

Overige reserve

Onbestemde reserve.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen worden aangehouden voor ontvangen donaties, giften en sponsoring, waarvoor de schenker een bijzondere (project-)bestemming heeft aangegeven, maar waarvan op balansdatum de middelen nog niet zijn besteed.

Grondslagen van resultaatbepaling

Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat in de balans rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald. Alle opbrengsten worden voor het bruto bedrag onder de baten opgenomen, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld. De stichting heeft in het boekjaar sponsoring in natura ten behoeve van kosten beheer en administratie ontvangen waarvan de bijdrage onvoldoende betrouwbaar is te schatten, derhalve zijn de bijdragen en de geschatte kosten niet in de staat van baten en lasten verwerkt.

Kosten die nodig zijn om bepaalde baten te realiseren, worden in de staat van baten en lasten als last gepresenteerd.

13. Toelichting op de balans per 31 december 2017

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Vlottende activa	€	€
(1) Kortlopende vorderingen		
Toegezegde donaties en sponsoring	47.111	236
Vooruitbetaalde langlopende projecten	0	0
Nog te ontvangen rente	108	354
Overige	1.017	1.118
	<u>48.236</u>	<u>1.707</u>
(2) Liquide middelen		
ING rentemeer rekening	0	170.088
ING rekening courant	121.485	78.561
ABN AMRO bestuur spaarrekening	197	94
ABN AMRO bestuur rekening	100.143	100.287
Van Lanschot rekening courant	93	285
Van Lanschot spaarrekening	103.399	103.268
Triodos spaarrekening	90.000	0
Fortis ASR spaarrekening	0	56
	<u>415.317</u>	<u>452.639</u>
Passiva		
Reserves en fondsen	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
(3) Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	25.000	25.000
Bij/Af: bestemming resultaat	35.000	0
Saldo 31 december	<u>60.000</u>	<u>25.000</u>
(4) Bestemmingsreserves		
Saldo per 1 januari	289.691	177.048
Bij/Af: bestemming resultaat	-52.927	112.643
Saldo 31 december	<u>236.764</u>	<u>289.691</u>

Het verloop is als volgt:

	Saldo per 1 januari 2017 €	Bestedingen/ onttrekkingen 2017 €	Saldo per 31 december 2017 €
Doelstellingen	285.191	-54.427	230.764
Jubileum 2018	4.500	1.500	6.000
	<u>289.691</u>	<u>-52.927</u>	<u>236.764</u>
		<u>2017</u>	<u>2016</u>
		€	€
(5) Overige reserves			
Saldo per 1 januari		0	22.901
Bij/Af: bestemming resultaat		0	-22.901
Saldo per 31 december		<u>0</u>	<u>0</u>
(6) Bestemmingsfondsen			
Saldo per 1 januari		0	0
Bij/Af: bestemming resultaat		0	0
Saldo per 31 december		<u>0</u>	<u>0</u>
		<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
		€	€
Kortlopende schulden			
Goedgekeurde projecten 2017		156.131	0
Goedgekeurde projecten 2016		0	126.916
Overlopende passiva		10.659	12.739
		<u>166.790</u>	<u>139.655</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
<i>Goedgekeurde projecten 2017</i>		
BOG-006 Cran	6.749	0
CPT-166 Tereo Mission School	32.400	0
DEL-036 Stichting Innocent Smile	5.000	0
DPS-001 St. Fondsenwerving Pacung Bali	4.878	0
EBB-077 Hearts Vision	18.486	0
GIG-011 REMER	20.810	0
GRU-041 Kolibri CARF	5.150	0
JNB-064 Shelter Ministries	10.190	0
KGL-004 IMIZI Childrens Centre	14.370	0
LIM-031 Stichting Gina Nederland	1.269	0
NBO-201 St Macheo Nederland	12.071	0
NBO-212 Kinyago Ladies	5.045	0
NBO-214 Grapevine Hope Centre	14.703	0
UIO-014 ALDEC	5.010	0
	<u>156.131</u>	<u>0</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>
<i>Goedgekeurde projecten 2016</i>		
BUSH-2016 Bushcamp	0	596
CPT-137 Siyavuselela	0	17.353
CPT-143 Sibongile	0	24.012
CPT-153 SAEP	0	8.010
CPT-154 Our Second Home	0	4.959
CUR-022 Felis	0	8.034
DAR-023 Kigamboni Community Centre	0	17.334
EZE-015 El Desafio Foundation	0	4.697
GRU-038 C.I.A.M.	0	3.356
GUA-003 Niños de Guatemala	0	4.871
JNB-047 The Buskaid Trust	0	5.000
NBO-201 St. Macheo Nederland	0	11.281
NBO-205 Boston Children Centre	0	15.799
PBM-072 Stichting Prosaro	0	1.614
	<u>0</u>	<u>126.916</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>
Accountantskosten	9.257	9.075
Bankkosten	560	1.372
Overige	842	2.292
	<u>10.659</u>	<u>12.739</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De stichting is voorwaardelijke verplichtingen aangegaan voor meerjarige projecten voor een bedrag van € 270.343.

14. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
(8) Baten		
Baten van particulieren	406.926	385.607
Baten van bedrijven	10.116	1.707
Baten van andere organisaties zonder winststreven	<u>305.016</u>	<u>279.809</u>
Som van de geworven baten	722.058	667.123
Overige baten	<u>10.225</u>	<u>0</u>
Som van de baten	<u>732.283</u>	<u>667.123</u>
(9) Besteed aan doelstelling: projectkosten		
Eenmalige projecten	504.779	324.046
Meerjaren bijdragen	200.346	221.817
Klussen door WOS op bestemming	4.754	5.873
Noodhulp	<u>963</u>	<u>0</u>
	<u>710.842</u>	<u>551.736</u>
Eenmalige projectverhogingen	3.446	1.467
Vrijvallende project/ subsidie verplichtingen in boekjaar	<u>-923</u>	<u>-1.829</u>
	<u>713.365</u>	<u>551.374</u>
Voor details over de in 2017 goedgekeurde projecten verwijzen wij naar het bestuursverslag en bijlage I		
Bankkosten buitenland	<u>3.282</u>	<u>2.795</u>
Totaal bestedingen aan doelstelling projecten	<u>716.647</u>	<u>554.170</u>
Totaal besteed aan doelstelling / som van de baten	98%	83%

(10) Wervingskosten	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Reiskosten	4.651	4.822
Porto kosten	43	231
Promotiemateriaal	228	257
Notariskosten (opstellen akten voor donateurs)	0	25
Wervingskosten exclusief evenementen	<u>4.922</u>	<u>5.334</u>
Kosten wervingsevenement	<u>8.451</u>	<u>0</u>
Wervingskosten totaal	<u><u>13.373</u></u>	<u><u>5.334</u></u>
Wervingskosten als % van de geworven baten	1,9%	0,8%
(11) Kosten beheer en administratie	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Registratiekosten	3.277	2.099
Verzekeringskosten	1.434	1.434
Accountant	9.257	9.075
Sociale evenementen kosten (intern WOS)	352	838
Overige kosten	<u>1.822</u>	<u>964</u>
	<u><u>16.141</u></u>	<u><u>14.410</u></u>
Kosten beheer en administratie als % van geworven baten	2,2%	2,2%
Totaal eigen kosten	29.514	19.744
Waarvan gesponsord	<u>10.255</u>	<u>0</u>
Netto eigen kosten	<u><u>19.290</u></u>	<u><u>19.744</u></u>
Totaal eigen kosten als % van de geworven baten	4,1%	3,0%
Netto eigen kosten als % van de geworven baten	2,7%	3,0%
(12) Financiële baten en lasten	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rente uit spaarrekeningen	187	682
Bankkosten	<u>-4.235</u>	<u>-4.148</u>
Saldo financiële baten en lasten	<u><u>-4.049</u></u>	<u><u>-3.465</u></u>

15. Toelichting bestedingen

	Besteed aan doel- stellingen	Wervings- kosten	Kosten beheer en admini- stratie	Totaal 2017	Begroot 2017	Totaal 2016
	€	€	€	€	€	€
Verstrekke (project)subsidies en (project)bijdragen	716.647	0	0	716.647	670.250	554.170
Communicatiekosten	0	13.737	0	13.737	3.000	5.309
Kantoor/algemene kosten	0	0	16.141	16.141	13.300	14.435
Totaal	716.647	13.737	16.141	746.161	686.550	573.914

De leden van het bestuur en van de Raad van Toezicht hebben in het boekjaar geen bezoldiging en geen onkostenvergoeding ontvangen.

Schiphol, 6 juni 2018

Dagelijks Bestuur Wings of Support

Martine Röell
voorzitter

Daniël Cesar
penningmeester

Eva Bosnjakovic
secretaris

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en raad van toezicht van Stichting Wings of Support

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Wings of Support te Schiphol gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Wings of Support per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 voor Fondsenwervende Instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Wings of Support zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat het bestuursverslag:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 voor Fondsenwervende Instellingen is vereist.

Wij hebben het bestuursverslag gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of het bestuursverslag materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 voor Fondsenwervende Instellingen en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 voor Fondsenwervende Instellingen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 voor Fondsenwervende Instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nijkerk, 6 juni 2018

Alfa Accountants B.V.

drs. M. Tessels RA

Uitgelicht project (10)

Op het platteland in Zimbabwe leven vele kinderen in extreme armoede. Voor dromen over hun toekomst is vrijwel geen tijd. Ze lopen kilometers naar school of om water te halen en helpen vaak hun ouders mee met het bewerken van het land. Meisjes worden veelal op zeer jonge leeftijd uitgehuwelijkt. De Stichting IMBA bekommert zich om het trieste lot van veel Zimbabweaanse (wees)kinderen. Imba is een inlands begrip dat vertaald kan worden als 'thuis'.

Miriam Prent, stewardess bij de KLM: “In april 2017 werd met hulp van Wings of Support een art week georganiseerd. Een hele week lang schilderen, schrijven, dichten, fotograferen en dansen. Het was voor 900 kinderen een geweldige ervaring! Tijdens de art week lag de nadruk op het aanmoedigen van de Zimbabweaanse jeugd om hun dromen te verkennen – en achterna te gaan – en om een mooie, veilige en gezonde toekomst voor henzelf en hun omgeving te creëren.”

“Kids who creatively captured their dreams on a wall, in paintings, songs and poems.”

Marijke Acket (founder IMBA): “Al die kinderen die hun dromen vastlegden op een tweehonderd meter lange muur buitenmuur waar dagelijks tientallen mensen langslopen. Dat deden ze in graffiti, in gedichten en via foto's, tekeningen en schilderijen. IMBA's art week in Zimbabwe was een prachtige week waarin kunst kinderen samenbracht en deed dromen. Need we say more?”

John Mutumburanzou (Director IMBA Zimbabwe): “Wow, the art week was such a colourful event, decorated with great pomp and ceremony, that attracted so many kids who creatively captured their dreams on a wall, in paintings, songs and poems. Without the donation of Wings of Support, the event would have been far less successful. Thanks a million!”

”

Bijlagen

- I Projectenlijst
- II Verantwoordingsverklaring

Bijlage I: Projectenlijst 2017

Instelling en aantal geholpen kinderen		Projectnaam	Omschrijving aanvraag	Uitgaven	Projectcode
Eenmalige projecten					
bouw / renovatie					
Asante Childrens Home (Kenia)	23	Uitbreiding school	Bouw van klaslokaal	€ 4.862	NBO-206
Aynimundo 'la Arañita' (Peru)	55	Veilige peuterschool 'la Arañita'	Renovatie bestaande peuterschool en speelplaats	€ 29.320	LIM-028
Children Asking – Rio de Janeiro (Brazilië)	40	Roof in Rocco Rio	Door de verdieping boven op de PEDE school in de drugswijk Rocco in Rio de Janeiro af te bouwen, kunnen er straks 20 extra kinderen dagelijks bijles en begeleiding krijgen	€ 6.406	GIG-015
Compassion Foundation for Humanity Ghana (Ghana)	360	Learning Community Space	Bouw van een bibliotheek	€ 16.040	ACC-057
Cran (Colombia)	87	Warm water voor iedereen	Aankoop van een nieuwe boiler	€ 6.749	BOG-006
Foodstep Uganda (Oeganda)	130	Vakschool voor Foodstep!	Bouw vaklokaal	€ 18.540	EBB-079
Goeie Hoop Kimon (Zuid-Afrika)	50	Therapie voor de kids van Goede Hoop	Therapieruimte en inventaris	€ 3.502	CPT-128
Grapevine Hope Centre (Kenia)	120	Borehole for a sustainable future	Aanleg van een waterpomp	€ 14.703	NBO-214
Hearts Vision (Oeganda)	40	Security gaat voor de bouw!	Goede omheining om property	€ 18.486	EBB-077
Hope for the Future Organisation (Oeganda)	294	Bouwstenen voor de tweede verdieping	Aankoop bouwmaterialen	€ 7.745	EBB-081
IMIZI Childrens Centre (Rwanda)	110	Duurzame WC's en waterpret	Renovatie van badkamer en toiletten op een duurzame manier	€ 14.870	KGL-004
KELRU (Zuid-Afrika)	35	Met volle buik aan je huiswerk	Steun van hun naschoolse opvang. Deze bestaat uit huiswerkbegeleiding, activiteiten en een dagelijkse warme maaltijd.	€ 5.411	JNB-061
Mr Huberstichting (Suriname)	59	Renovatie speeltuin	Renovatie van de speeltuin	€ 2500	PBM-074

OTC (Ghana)	315	Een mooie ruimte met easy acces voor rolstoelen	Aanvraag voor een ramp met railing, zodat de kinderen in rolstoelen makkelijker toegang krijgen, een securitydeur en een likje verf op de muur	€ 3.908	ACC-054
PSP (Zuid-Afrika)	3500	Nieuw lesgebouw	Aanschaf en plaatsing nieuw lesgebouw, en toiletgroep	€ 13.900	CPT-165
REMER (Brazilië)	300	Veilig voetballen	Financieren onderdeel van een nieuwe sporthal	€ 20.810	GIG-011
Sitio Agar (Brazilië)	20	Before the rain comes	Nieuw dak voor nieuw filiaal van Sitio Agar	€ 6.269	GRU-040
Stichting Fondsenwerving Pacung Bali (Indonesië)	125	Een veilige speeltuin!	Aanleg nieuwe speeltuin	€ 4.878	DPS-001
Stichting Gina Nederland (Peru)	20	Aanvraag nieuwe toegangspoort voor Hogar de Gina	Aanvraag nieuwe toegangspoort weeshuis om veiligheid meisjes te waarborgen	€ 1.769	LIM-031
Stichting Innocent Smile (India)	25	Naar school in Noney	Therapeutische hulpmiddelen en school meubels	€ 5.000	DEL-036
gezondheidszorg					
7de Laan (Zuid-Afrika)	60	Vangnet voor familie	Door interventie en educatie gezinnen helpen om op een positieve manier, negatieve vicieuze cirkels te doorbreken	€ 33.849	CPT-158
Magda's Soup Kitchen (Zuid-Afrika)	300	Sjawls voor babies	Aanschaf toiletartikelen voor tienermoeders voor wekelijks kinderbad	€ 753	CPT-159
Matumaini School (Tanzania)	180	A better vision for the future	Aanschaf van visuele hulpmiddelen voor de kinderen met albinisme en een nieuwe grote pan en trolley voor de keuken	€ 3.840	DAR-022

Tumaini la Maisha (Tanzania)	45	Life through a tube	10 infuuspompen voor oncologische kinderafdeling	€ 11.461	DAR-024
Fundacion La Sonrisa Naranja (Ecuador)	70	Een leven zonder drugs	Drugspreventie plan	€ 9.193	GYE-006
Sizanani Children's Home (Zuid-Afrika)	60	Therapeutisch materiaal voor de outreach	Aanvraag voor therapeutisch materiaal voor de outreach	€ 6.202	JNB-062
inrichting					
Adesa (Peru)	50	Een goed onthaal!	Aankoop nieuwe banken voor het medisch centrum	€ 1.606	LIM-030
Stichting Samen Succes (Kenia)	300	Bedden voor meisjes	Bedden voor meisjes zodat ze op school kunnen blijven overnachten	€ 4.351	NBO-207
Street Girls Aid (Ghana)	150	Tafels en stoelen voor crèches	Sponsoring voor kinderstoelen- en tafels en speeltoestel	€ 4.516	ACC-051
kamp					
Asociatia Touched Romania (Roemenië)	25	Educatief zomerkamp voor kansarme kinderen	Educatief zomerkamp voor kansarme kinderen in natuur Delta in Roemenië	€ 3.771	OTP-043
Changing Lives Ministries (Zuid-Afrika)	*	A holiday at the beach, a dream come true	Een trip (8 nachten) naar Durban	€ 2.504	JNB-057
Kinyago Ladies (Kenia)	160	Uitje en lesmaterialen voor de kinderen.	Uitje en lesmaterialen voor de kinderen van de wijk Kinyago in de Puwani slum	€ 5.045	NBO-212
Shelter Ministries (Zuid-Afrika)	130	Zeetrip Durban 2018	Met 130 kinderen op vakantie naar de zee	€ 10.190	JNB-064
The Hope for Sport Uganda Hockey Academy (Oeganda)	225	Hockey plezier voor de Kinderen in Kampala	Aanvraag voor 2 hockeytoernooien en 3 hockeykampen	€ 4.595	EBB-078
noodhulp					
Brazos Abiertos (Peru)	*	Noodhulp voor water	Noodhulp voor aanschaf water.	€ 463	LIM-029
Fundación Voluntad de Dios (Colombia)	320	Noodhulp voor eten, water, elektra, salarissen	Door corrupte overheid geen geld voor water, eten, elektra voor de kinderen en ook leraren hebben al 3 maanden geen salaris gehad	€ 500	CLO-006

onderwijsmateriaal					
Aldec (Ecuador)	130	Beter geïnformeerd naar school	Geluidsinstallatie voor een multifunctionele ruimte	€ 5.010	UIO-014
Alpine Primary School (Zuid-Afrika)	1300	Nieuwe duurzame Junglegym	Duurzaam en veilig speeltoestel voor de kinderen	€ 5.000	CPT-135
Beyond the Lemonade Stand (Zuid-Afrika)	200	Teenpreneur Festival 2017	Het motiveren en stimuleren van jongeren door dit festival. sponsoring voor o.a. prijzengeld, catering en marketing	€ 8.600	JNB-066
Biblioneef (Zuid-Afrika)	900	Books for Silverstream Primary School	Leesboeken voor een lagere school nabij CPT	€ 13.853	CPT-160
CAS (Ghana)	20	CAS Tools	Tools en equipment needed for various trades/skills	€ 2.923	ACC-056
Duang Prateep Foundation (Thailand)	5000	Creating a Movie, Preventing Dengue (& Zika)	Het budget is bedoeld voor het maken van een voorlichtingsfilm m.b.t. Malaria, Dengue en Zika	€ 2.858	BKK-046
Duang Prateep Foundation (Thailand)	17	Hair Sessions	Cursusgeld	€ 3.156	BKK-050
Fundacion Tiempo de Juego (Colombia)	150	Muziek in Cazuca	Muziekinstrumenten voor de muziek school van Tiempo de Juego	€ 4.569	BOG-005
Immanuel's Haven (Zuid-Afrika)	120	Immanuels Private School	Salarissen voor onderwijzers op de Immanuels Private School	€ 11.908	CPT-156
Rede Cultural Beija-Flor (Brazilië)	200	Samen in het bootje	Aankoop kayaks	€ 5.150	GRU-041
REMER (Brazilië)	150	Wij gaan digitaal	Inrichten computerlokaal en aankoop schoolmateriaal	€ 11.916	GIG-009
SER (Brazilië)	500	Als die straat van mij zou zijn	Aankoop circusmateriaal	€ 4.855	GIG-009
SER Alzira de Aleluia (Brazilië)	120	Een kleurrijke toekomst tegemoet	Aankoop lesmateriaal en plaatsen van graffiti	€ 333	GIG-013
SER Alzira de Aleluia (Brazilië)	*	Betere educatie d.m.v. een smartboard!	Aankopen van een smartboard (digiboard) en projector om betere lessen te kunnen verzorgen	€ 1.253	GIG-016

overig					
Another Hope Children's Ministries (Oeganda)	60	Gezellig uitje en weer even kind zijn.	Financiering voor uitje van de kinderen	€ 513	EBB-083
Boston Children Centre (Kenia)	146	Noodhulp voor voedsel	Door droogte, mislukte oogsten en inflatie zijn ernstige voedseltekorten ontstaan	€ 500	NBO-211
Changing Lives Ministries (Zuid-Afrika)	16	Lekker warm slapen en naar de wc	Aanschaf warme nachtkleding en ondergoed voor de kinderen	€ 414	JNB-063
Darling Festival Trust (Zuid-Afrika)	60	Hellogedigdag 2017	'Gedigdag' voor de schoolkinderen uit de omgeving van Darling (Western Cape)	€ 3.164	CPT-147
Estrela da Favela (Brazilië)	100	De sterren van het veld	Aankoop voetbalschoenen	€ 1.638	GIG-014
Foscik Children's Home Mission (Kenia)	25	Wax voor kaarsenmakerij	Spoedaanvraag voor wax voor de kaarsenmakerij, zodat aan de vraag naar kaarsen kan worden voldaan en er weer inkomsten zijn voor de kinderen	€ 1.500	NBO-216
Human Development Foundation (Thailand)	20	Brand in Klong Thoei	Ondersteuning van HDF bij het geven van noodhulp aan getroffen families	€ 500	BKK-048
IMBA Private Voluntary Organization (Zimbabwe)	850	Art Week. (start 29-04-2017)	Art week	€ 5.096	HRE-003
Local Dreamers (Ecuador)	50	Schoenen voor het voetballen	Aanvraag sportschoenen en een beamer voor de Engelse school	€ 2.121	UIO-015
Mercy Nursery and Primary School (Oeganda)	160	New land, new school	Aanschaf land met schoolgebouw erop	€ 19.616	EBB-082
Our Second Home (Zuid-Afrika)	25	Social work to do!	Salarissen voor twee social workers	€ 23.072	CPT-162
SAEP (Zuid-Afrika)	230	Bijles programma's in Philippi	Afterschool en vakantie programma	€ 10.761	CPT-152
School of Hope (Zuid-Afrika)	131	Sport en spel	Sportspullen voor noodzakelijke sportactiviteiten en vertier	€ 8.956	CPT-161
Sinsoluka EC (Ecuador)	285	Nieuwe schooluniformen	Bijdrage school uniformen voor het nieuwe schooljaar	€ 5.600	UIO-016
Tereo Mission School (Zuid-Afrika)	85	Scholieren veilig naar en van school	Aanschaf van een nieuwe Toyota Quantum bus	€ 32.400	CPT-166

Lopende kosten en projecten					
Alternativa 2003 (Roemenië)	30	Art Therapy	Betaling salaris Art Therapist voor een periode van 5 jaar	€ 4.756	OTP-039
AMAR (Brazilië)	900	Blijven leren	Betalen één leraar gedurende drie jaar	€ 11.400	GIG-010
Brazos Abiertos (Peru)	151	Onmisbaar onderwijs	Betalen salaris 3 medewerkers (2 voltijds + 1 deeltijds) gedurende 2 jaar	€ 10.700	LIM-025
C.I.A.M. (Brazilië)	277	Salaris voor Head Teacher	Salaris voor een leidinggevende senior therapeut voor eind 2017, 2018 en 2019	€ 5.723	GRU-043
Estrela de Favela (Brazilië)	60	Onze nieuwe juf!	Betalen salaris vierde juf (max 3j.)	€ 9.732	GIG-006
Foodstep Uganda (Oeganda)	110	Schoolkosten	Schoolgeld en 3x tax voor KLM tickets	€ 28.146	EBB-068
Good Hope Psychological Service (Zuid-Afrika)	500	Meer liefdevolle, professionele hulp in de Kaap	Psychologische hulp door professionele hulpverleners voor getraumatiseerde kinderen in de Kaapregio	€ 36.050	CPT-138
KAYDA (Oeganda)	150	Running cost for Drop-In Centre Kayda, Uganda	3 year running costs for Drop In Centre Streetchildren, Uganda	€ 24.283	EBB-076
Mercy Primary School Ssisa (Oeganda)	*	Bigger steps forward	Lopende kosten voor 5 jaar om nog meer kinderen onderwijs te kunnen geven met de juiste zorg, dagelijkse lunches en begeleiding	€ 11.883	EBB-075
OTC (Ghana)	*	Therapists for a new Cerebral Palsy Program	Aanvraag voor salarissen van therapeuten voor een nieuw programma voor kinderen met cerebrale parese	€ 12.929	ACC-053
Sharan Delhi (India)	500	Extra hulp voor de straatkinderen in Delhi	Lopende kosten voor o.a. medicijnen, voedsel en andere noodzakelijke hulp	€ 9.826	DEL-033a
Siyavuselela (Zuid-Afrika)	1688	Sports en lifeskillstraining	Sport en lifeskills training voor de kinderen van Gugulethu	€ 12.647	CPT-137

Stichting Macheo (Kenia)	138	Family empowerment	Lopende kosten voor salaris van sociale werkers voor 2016/17/18	€ 12.071	NBO-201
UPCO (Ghana)	1.000	UPCO 2015 - 2020	Steun in deel van lopende kosten	€ 10.200	ACC-044
Klusreis					
Agapè Family Ministries (Zuid-Afrika)	60	Agapè	Schilderwerk	€ 391	KLUS-037
Immanuel's Haven (Zuid-Afrika)	*	Immanuel's Haven	Renovatie dak en aanleggen moestuin	€ 643	KLUS-038
Sibongile (Zuid-Afrika)	52	Sibongile	Schilderen buitenkant hoofdgebouw	€ 984	KLUS-040
Thembalitsha Foundation (Zuid-Afrika)	9	Village of Hope	Klaslokaal gerenoveerd	€ 1.463	KLUS-036
Thembalitsha Foundation (Zuid-Afrika)	58	Graceland	Zandbak aangelegd en speeltoestellen gerenoveerd	€ 1.273	KLUS-039
Projectverhogingen					
Onderwijsmateriaal					
Fundacion Tiempo de Juego (Colombia)	**	Muziek in Cazuca	Muziekinstrumenten voor de muziek school van Tiempo de Juego	€ 100	BOG-005
Heal the Hood (Zuid-Afrika)	320	Rappend naar een betere toekomst	Apparatuur voor het opnemen en bewerken van muziek	€ 306	CPT-150
gezondheidszorg					
7de Laan (Zuid-Afrika)	**	Vangnet voor familie	Door interventie en educatie gezinnen helpen om op een positieve manier, negatieve vicieuze cirkels te doorbreken	€ 309	CPT-158
lopende kosten					
Youth Empowerment Suriname (Suriname)	30	Yes we can!	Het sponsoren van trainingskosten voor 30 leerlingen van middelbare scholen in Paramaribo, zodat zij zichzelf ontwikkelen en meer zelfvertrouwen krijgen	€ 366	PBM-056
Brazos Abiertos (Peru)	**	Onmisbaar onderwijs	Betalen salaris 3 werknemers (2 voltijd en 1 deeltijd) gedurende 2 jaar	€ 1.025	LIM-025
St. Macheo Nederland (Kenia)	**	Family Empowerment	De lopende kosten voor sociale werkers voor 2016-2017-2018	€ 168	NBO-201
Overig					

AMAR (Brazilië)	**	Blijven leren	Salaris van één leraar gedurende drie jaar	€ 107	GIG-010
IMBA Private Voluntary Organization (Zimbabwe)	**	Art Week	Art week	€ 486	HRE-003
Local Dreamers (Ecuador)	**	Schoenen voor het voetbalteam	Aanvraag sportschoenen en een beamer voor de Engelse school	€ 579	UIO-015

* Het aantal kinderen telt al mee bij een ander project in deze lijst.

** Deze projecten komen al in de reguliere projectentelling voor en worden niet als apart project geteld. De kinderaantallen worden uiteraard ook niet dubbel gerekend.

Bijlage II: Verantwoordingsverklaring

Verantwoordingsverklaring

Het bestuur van Wings of Support (WoS) onderschrijft de volgende drie principes:

1. Binnen Wings of Support dient het toezicht houden duidelijk te zijn gescheiden van het besturen;
2. Wings of Support werkt continu aan een optimale besteding van middelen;
3. Wings of Support streeft naar optimale relaties met belanghebbenden.

Toezicht houden en besturen

Binnen Wings of Support is een strikte scheiding tussen besturen c.q. uitvoering en toezicht houden. Het bestuur is belast met het besturen en leiding geven aan de stichting. Het beleidsplan alsmede de daarbij horende plannen van de commissies en de begroting worden aan de Raad van Toezicht ter goedkeuring voorgelegd. Tevens controleert de Raad van Toezicht het bestuur van Wings of Support in haar uitvoering van het beleid.

Optimale besteding van middelen

Wings of Support werkt continu aan een optimale besteding van middelen, door middel van:

- Een zeer laag kostenpercentage voor beheer en administratie en doordat veel faciliteiten zoals vergaderruimte en computersystemen worden gesponsord. Wings of Support is continu op zoek naar sponsors die bereid zijn om in natura te sponsoren, waardoor een zo hoog mogelijk percentage van fondsen kan worden besteed aan de doelstelling.
- Projectcoördinatoren die zeer geregeld bij de projecten komen die worden uitgevoerd en zo optimaal kunnen controleren of het geld op een verantwoorde wijze wordt besteed.
- Het meerjarenbeleidplan en bijbehorende jaarplannen en begrotingen door het bestuur en tevens door de Raad van Toezicht te laten goedkeuren.
- Een continue investering in de groep van huidige en toekomstige medewerkers in de bewustwording van kosten en de focus om zoveel mogelijk middelen aan de doelstelling te besteden.

Optimale relaties met belanghebbenden

Wings of Support streeft naar een goede relatie met alle belanghebbenden middels diverse informatievoorzieningen.

- Op de website worden alle projecten zodanig beschreven dat het duidelijk wordt wat de stichting met haar middelen doet. De informatie op de

website wordt in twee talen gepubliceerd (Nederlands en Engels) en is dus ook voor de meeste belanghebbenden in het buitenland goed te begrijpen.

- Wings of Support heeft een Facebook-account waar veel gebruik van wordt gemaakt; het faciliteert betrokkenheid van belanghebbenden en stakeholders.
- Het kwartaalblad WOSwijs geeft de donateurs en sponsors een beeld van de projecten die uitgevoerd zijn en de ontwikkelingen die de stichting doormaakt.
- Elk jaar verschijnt het jaaroverzicht, welke (o.a. via de website) beschikbaar is voor iedere geïnteresseerde. Het jaaroverzicht toont beknopte financiële informatie en toont een overzicht van alle uitgevoerde projecten in dat jaar.
- Alle publicaties zijn te downloaden vanaf de website.
- Aanmerkingen, opmerkingen en suggesties komen binnen via het e-mailadres: info@wingsofsupport.org en worden doorgestuurd naar de betreffende afdeling. De afdeling secretariaat is verantwoordelijk voor de adequate afhandeling van deze berichten.

Klachtenregeling

Wings of Support kent een klachtenregeling ("Klachtenprocedure"). In 2017 zijn geen klachten ontvangen (2016: 0).

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) die per 1 januari 2009 is ingesteld, vervult statutair de taak van toezichthouder. De RvT houdt toezicht op het beleid van het bestuur van de stichting en op de algemene gang van zaken in de stichting en de daarmee verbonden organisatie. Tevens staat de RvT het bestuur met advies terzijde.

Wings of Support kent geen vast profiel voor de Raad van Toezicht, maar heeft in haar huishoudelijk reglement wel het volgende vastgesteld rondom de samenstelling van de Raad: "Twee van de drie leden van de Raad van Toezicht worden benoemd uit een groepering of organisatie die door de Raad van Toezicht als belanghebbende partij wordt gezien, dat wil zeggen een grote mate van affiniteit met de luchtvaart hebben of daarin werkzaam (geweest) zijn." De Raad van Toezicht komt vier keer per jaar bijeen.

Auditcommissie

Ter ondersteuning van de Raad van Toezicht bij het uitvoeren van de verantwoordelijkheden op het terrein van toezicht is een auditcommissie ingesteld. De auditcommissie beoordeelt het financiële verslaggevingsproces, het systeem van interne beheersing en beheersing van financiële risico's, het controleproces en het proces waarmee Wings of Support de missie en doelstelling van de stichting naleeft.

Colofon

Dit jaarverslag is tot stand gekomen dankzij de belangeloze medewerking van:

- Alle projectcoördinatoren en woordvoerders van de uitgelichte projecten
- Bureau Broekman, reputatiebehartiging en positionering (advies en begeleiding)
www.bb.nl
- Jet Dillerop, www.jetdillerop.nl

Juni 2018